

106 年全國語文競賽原住民族語朗讀【秀姑巒阿美語】 高中學生組 編號 4 號
Palakaw

O palakaw haanay haw i, o paloma'ay to foting, o nicidekay a taneng ato fana' no to'as no mita o Pangcah to pifoting konini.

Itini i ka'oripan no mita o Pangcah iti:ya ho, ira ko i lotokay, ira ko i hadhaday, ira ko i lawacay no riyar, ira ko i taliyokay no fanaw, ira haca ko i seloselotan cinanomay a pala a ma'orip. Ano i cowacowa to ko tamdaw a ma'orip haw i, caay ka awa ko fana' ato taneng no to'as a miringi to masamaamaanay a kaitiraan nangra a ma'orip.

Itini i kaetip no Fata'an a niyaro', o Laso'ay han no mato'asay ko pipangangan, poener ko pala itira, adihay ko nanom saka, o seloselotan a 'arawen iti:ya ho, matiya o awaayay ko epoc a ma'orip itira. Nikaorira adihay ko masamaamaanay a foting, ira ko lilas, ira ko kedacay, ira ko 'ili^, ira ko toda^, ira ko tingir, ira ko kafos ato rarokoh itira. nika o ta'akay a foting komaen to mamangay a foting, safaloco' sato ko mato'asay, samaanen a paloma' tonini a foting ta ma'orip a maemin saan. o roma^ sato, samaanen ta itini i taliyok no loma' ko kaitiraan nonini a masamaamaanay a foting saan cangra. Orasaka, misanga' cangra to kaitiraan noya masamaamaanay a foting, karkaren nangra ko sera a misafanaw, ta micomod ko nanom, itira toya masafanaway a nanom i, sanga'en nangra ko matoloma'ay kaitiraan noya foting a maemin.

O sowal ni Lalan o painiay haw i, tolo a tongroh ko pisanga' toya palakawan. I kalaeno haw i, o ta'akay a 'awol ko mapateliay, o kakamokoan no ta'akay a foting, i kalaeno noya 'awol i laloma' no sera i, ira ko tingir ato toda itira, i sakatosa a tongroh haw i, o ma'icangay a lalidec ko mapateliay, o kakamokoan no dadamcik ato kafos itira, i sakatolo a tongroh haw i, o 'arifakar ko mapateliay, o kakamokoan no cicikafay a nampokoy ato masamaamaanay a foting no 'alo itira, malopilimekan nora foting ko loma' nangra, ta caay ka kaen no ta'akay a foting ko mamangay a foting. Matira saka marayray ko nikaira a ma'orip ato pawawa itira ko masamaamaanay a foting.

Caay to ka talacowacowa a mifoting ko itiya:ay a mato'asay no mita. ano mangalay to foting haw i, tangsol a tayra i lihoc no loma' a mifotng. matakaw kako to kafos ano saan haw i, ira ko kafos. ano mangalay kako to kedacay saan haw i, ira ko kedacay. Caay ka nikaw cangra to kakaenen. Itiyatiya:to ko mato'asay no mita a mafana' misanga' to kaka'oripan a serayan. Onini a palakaw haw i, o cecay to pipahapinang to taneng ato fana' no to'as no mita o Pangcah.

106 年全國語文競賽原住民族語朗讀【秀姑巒阿美語】 高中學生組 編號 4 號
巴拉告－魚屋

巴拉告（Palakaw）魚的家，是我們阿美族人發展出來的特殊捕魚方式與智慧。

早期我們族人居住的環境，有的住在山腹小台地，有的在旱地，有的住在沿海地帶，有的在水池邊，甚至有的居住在沼澤地。無論他們居住在那裏，都有其獨特的文化及蘊藏著祖先相當豐富的智慧。

坐落在馬太鞍靠西邊的村落，族人稱之為Laso'ay，草叢成長不高但河川水源充足，過去那裏是一片荒蕪未開墾的沼澤地，但卻是許許多多各種魚類的棲息地，有羅漢魚、黏壁魚、鰻、鯰魚、小蝦和烏龜在那裏繁殖，由於溪裡典型肉弱強食的世界，大魚吞食小魚的食物鏈，族人們就開始研究分析如何讓所有小魚兒有個可以生存的家，另外！他們也想辦法如何在周邊可以讓其他魚類有個棲息的地方，因此，他們運用河川的地形挖一個小池潭，池潭和河流相連，保持河水通暢，池潭底佈下所有魚類可以安全生存的環境。

根據Lalan的陳述，池潭裡設計成三層魚屋，第一層放置粗大的竹筒墊底，這是大魚的住所；而在大竹筒下方的泥土裡會有鯰魚和小鰻。第二層放置乾燥的九芎樹枝，則是溪蝦和小蝦生長的地方。第三層則鋪上小竹枝，讓有魚鱗的吳郭魚及溪邊所有各種魚類的住所，同時也保護小魚避免被大魚吃掉的情形，各種各類的魚蝦便在舒適的環境裡繁衍幼苗生生不息。

當族人需要捕魚時，也有了捕魚的環境，不必再到遠處的河流捕魚，想要吃蝦就有蝦吃，想要吃魚就有魚吃，食物不虞匱乏，因為生態地理環境的變化，我們的族人早早就懂得維護河川生態環境的理念，魚屋（Palakaw）不但是我們祖先傳留下來最環保的捕魚方式，也彰顯出他們的生活經驗與智慧。

[本篇漢譯由朱清義老師撰稿。]